

GENEL KAMU HUKUKU

Nokta Atışı Soru Tahminleri

Burak Hoca Diyor Ki;

Ortak Odak

- İnsan Haklarının Sınıflandırılması (Jellinek Ayrımı)
- Aihm Bireysel Başvuru Şartları Ve Süresi
- Aihm İç Tüzüğündeki Geçici Tedbir Ve Askıya Alınamayan Haklar
- Toplum Sözleşmesi Teorileri
(Hobbes,Locke,Rousseau)
- Antik Çağ Düşünürlerinin Devlet Kavramları
(Platon,Aristoteles,Polybios)
- Temel Hak Ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması İlkeleri

GENEL KAMU HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR ANALİZİ

Sınav türlerine göre odak noktaları, soru tipleri ve zorluk dereceleri karşılaştırması

HMGS Odak Noktaları ve Çıkmış Soru Türleri

HMGS, bu alanda özellikle insan haklarının usul kurallarını, AİHM başvuru mekanizmasının istisnalarını ve insan hakları sınıflandırmasındaki net ayrımları ölçmektedir.

Öne Çıkan Detaylar

- AİHM Başvuru Süresi:** AİHM'e bireysel başvuru süresinin, iç hukuk yollarının tüketilmesinden itibaren en fazla 4 ay olduğu 2025 Nisan HMGS'de doğrudan sorulmuştur.
- Bireysel Başvuru Ehliyeti:** AİHM'e kimlerin başvurabileceği konusunda "**kamu hukuku tüzel kişilerinin**" (örneğin belediyeler, devlet kurumları vb.) bireysel başvuruda bulunamayacağı kuralı ayırt edicidir.
- Geçici Tedbir Kurumu:** AİHM'de alınan kararın uygulanmasının telafisi mümkün olmayan zararlara yol açabileceği durumlarda uygulanan ve AİHS'de açıkça düzenlenmeyip AİHM İç Tüzüğü'nde yer alan usulün "geçici tedbir" olduğu her iki sınavda da test edilmiştir.
- Hakların Sınıflandırılması (Jellinek):** Kişiyi devlete karşı koruyan "**negatif statü hakları**" (kişi özgürlüğü, özel hayata saygı, düşünce hürriyeti) ile devletten olumlu bir müdahale gerektiren "**pozitif statü hakları**" (örneğin sosyal güvenlik hakkı) arasındaki ayırım net olarak sorulmuştur.
- Askıya Alınamayan Haklar:** AİHS uyarınca olağanüstü hallerde dahi askıya alınamayan çekirdek haklar (işkence yasağı, zorla çalıştırma yasağı ve meşru savaş fiilleri dışındaki yaşam hakkı) kural sorusu olarak karşımıza çıkmıştır.

Soru Türleri

AİHM usul kurallarını, AİHS'in kapsamını ve insan hakları sınıflandırmasındaki teorik kavramları şıklar üzerinden tespit ettiren doğrudan bilgi (ezber) sorularıdır.

ZORLUK DERECE: ORTA

Hakimlik Odak Noktaları ve Çıkmış Soru Türleri

Hâkimlik sınavı, daha çok siyasi düşünceler tarihine, toplum sözleşmecilerinin (Hobbes, Locke, Rousseau) birbirlerinden farklılaşan teorilerine ve Antik çağ düşünürlerinin "en iyi yönetim" kurgularına odaklanır.

Öne Çıkan Detaylar

- Toplum Sözleşmecileri:** Thomas Hobbes'un insan doğasını kötü, doğa durumunu "**herkesin herkesle savaşı**" olarak görüp mutlak monarşiyi (Leviathan) savunması; John Locke'un "**iki sözleşme**" (açık rıza ile siyasal toplum, örtük rıza ile çoğunluk yönetimi) ve kuvvetler ayrılığını savunması; J.J. Rousseau'nun devredilemez "**Genel İrade**" ve kanunların genel/soyut olması gerektiği fikri temeldir.
- Antik Yunan ve Roma:** Aristoteles'in, erdemli ve mutlu bir yaşamı amaç edindiği devlette, demokrasinin bozulmuş bir şekil olduğu; en iyi rejimin ise orta sınıfın hakimiyetindeki "**Politeia**" olduğu düşüncesi sıkça sorulur. Romalı düşünür Polybios'un konsül, senato ve halk meclisinin birbirini dengelediği "**Karma Yönetim**" (Cumhuriyet) modeli de ayırt edicidir.
- Modern Devletin Temelleri:** Montesquieu'nün "Yasaların Ruhu" adlı eserinde olgulardan hareket etmesi ve iklim teorisi; Jean Bodin'in modern egemenlik kuramını ortaya atması.

Soru Türleri

Düşünürlerin devlete ve insan doğasına bakış açılarını uzun paragraflar halinde verip "**Hakkında bilgiler verilen bu düşünür aşağıdakilerden hangisidir?**" tarzında analiz ve yorum yaptıran teorik sorulardır.

ZORLUK DERECE: ÇOK YÜKSEK

2026 HMGS SORU TAHMİNLERİ

GENEL KAMU HUKUKU

1

İNSAN HAKLARININ SINIFLANDIRILMASI (Jellinek Ayrımı)

Odak Noktası: Alman hukukçu Jellinek'in üçlü sınıflandırması sınavların vazgeçilmezidir.

- Bireyi devlete karşı koruyan ve devletin müdahale etmemesini gerektiren haklar "**Negatif Statü Hakları**"dır (Koruyucu haklar).
- Kişinin devletten hizmet ve yardım talep ettiği ekonomik ve sosyal haklar ise "**Pozitif Statü Hakları**"dır (İsteme hakları).
- "**Sosyal güvenlik hakkının**" negatif bir statü hakkı değil, pozitif statü hakkı olduğu 2025 Nisan HMGS'de sorulduğu gibi, bu sınıflandırmaya uyan/uymayan haklar şıklardan test edilecektir.

2

AIHM BİREYSEL BAŞVURU ŞARTLARI VE SÜRESİ

Odak Noktası: Başvuru usullerindeki net kurallar ve süreler potansiyel sorulardır.

- Bireysel başvuru yapılabilmesi için iç hukuk yollarının tüketilmesinden itibaren en fazla **4 ay** içinde başvuru yapılması gerektiği çok önemlidir.
- Taraf devletin vatandaşları veya vatandaşı olmayan gerçek kişiler ve sadece özel hukuk tüzel kişileri başvurabilir; belediyeler veya devlet teşekkülleri gibi **kamu hukuku tüzel kişileri AIHM'e bireysel başvuru yapamaz.**
- 14. Protokol ile eklenen "**önemli bir dezavantaja maruz kalma**" şartı da yeni bir eleyici öncül olarak gelebilir.

3

AIHM İÇ TÜZÜĞÜNDEKİ "GEÇİCİ TEDBİR" VE ASKIYA ALINAMAYAN HAKLAR

Odak Noktası: AIHS sisteminde açıkça yer almayan, ancak yargılamanın sonunda verilecek kararın anlamsız hale gelmesini engellemek veya telafisi mümkün olmayan zararları önlemek için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İç Tüzüğü'nde düzenlenen hususun "**Geçici Tedbir**" olduğu bilgisi 2025 yılında iki kez sorulmuştur.

Ayrıca sözleşmenin 15. maddesine göre olağanüstü durumlarda dahi askıya alınamayan hakların; **yaşam hakkı** (meşru savaş fiilleri hariç), **işkence yasağı**, **kölelik/kulluk yasağı** ve **kanunsuz ceza olmaz kuralı** olduğu kesinlikle ezberlenmelidir.

4

TOPLUM SÖZLEŞMESİ TEORİLERİ (Hobbes, Locke, Rousseau)

Odak Noktası: Modern devletin kökenini doğa durumu ve sözleşme ile açıklayan üç düşünürün farkları çok belirleyicidir.

- Thomas Hobbes:** Doğa durumunu "**herkesin herkesle savaşı (insan insanın kurdudur)**" olarak tanımlar ve güvenlik ihtiyacıyla hakların "**Leviathan**" adında mutlak bir egemene devredildiğini savunur.
- John Locke:** Doğa durumunun barışçıl olduğunu ancak "**mülkiyet**" hakkını korumak için siyasal toplum sözleşmesi (açık rıza) ve yönetim anlaşması (örtük rıza) yapıldığını ifade eder.
- J.J. Rousseau:** Egemenliğin halkta olduğunu, bölünemez ve devredilemez "**Genel İrade**" kavramıyla yasaların genel ve soyut olması gerektiğini savunmuştur.

5

ANTİK ÇAĞ DÜŞÜNÜRLERİNİN DEVLET KAVRAMLARI (Platon, Aristoteles, Polybios)

Odak Noktası: Devletin varlık sebebi ve iyi yönetim biçimleri hakkındaki görüşler HMGS adayından beklenir.

- Platon'un** ideal devletinde iş bölümü esasına dayanan 3 sınıf (filozof yöneticiler, koruyucu askerler ve mülkiyet edinebilen üreticiler) ayrımı önemlidir.
- Aristoteles'in** devleti ahlaki (etik) bir organizma olarak gördüğü ve anayasal orta sınıf yönetimi olan "**Politeia**"yı en iyi yönetim biçimi olarak tanımladığı (demokrasinin bunun bozulmuş hali olduğu) bilinmelidir.
- Polybios** ise Roma Cumhuriyeti bağlamında monarşi, aristokrasi ve demokrasinin (Konsül, Senato, Halk Meclisi) birleşiminden oluşan "**Karma Yönetim**" modelini ortaya atmıştır.

6

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN SINIRLANDIRILMASI İLKELERİ

Odak Noktası: Temel hakların sınırlandırılmasındaki anayasal rejim ve insan hakları kriterleri sorgulanır.

- Yasallık:** Sınırlamanın mutlaka "**kanun**" ile yapılması.
- Ölçülülük İlkesi:** Getirilen aracın ulaşılmak istenen amaca elverişli ve orantılı olması.
- Öze Dokunmama İlkesi:** Hakların kullanımını tamamen imkansız hale getirmemesi.

③ Sınavda bu ilkelerin tanımları verilip eşleştirme yapılması beklenebilir.

☑ Bu 6 konu, her iki sınavda da en yüksek soru yoğunluğuna sahip başlıklardır. Özellikle yeter sayı silsileleri ve süreler ezber gerektiren kritik detaylardır — mutlaka tekrar ediniz. Sınavda şimdiden başarılar dileriz.